Xi Jinping kontra Zhang Youxia: Brak prawdziwego zwycięzcy w najnowszej walce o władzę w Chinach

Ktokolwiek kontroluje wojsko, ten ma prawdziwą władzę.

Komentarz

Chińskie Ministerstwo Obrony Narodowej ogłosiło 24 stycznia, że członek Biura Politycznego i wiceprzewodniczący Centralnej Komisji Wojskowej (CKW) Zhang Youxia wraz z członkiem CKW i szefem Połączonego Departamentu Sztabowego Liu Zhenli są przedmiotem dochodzenia w sprawie „poważnych naruszeń dyscypliny i prawa".

Jest to największa sensacja polityczna w Komunistycznej Partii Chin (KPCh) w 2026 r. Potwierdza pogłoski o brutalnej walce o władzę między najwyższym rangą przywódcą KPCh Xi Jinpingiem a jego byłym bliskim sojusznikiem i drugim co do rangi wojskowym Zhangiem Youxia, w której Zhang wydaje się ponieść porażkę.

Śmiem jednak twierdzić, że w starciach o władzę w KPCh nie ma zwycięzców, ponieważ bezwzględna walka o władzę szkodzi wszystkim zaangażowanym.

Ta walka nie ma nic wspólnego ze zwalczaniem korupcji

Oficjalna gazeta wojskowa „Dziennik ChALW” nazwała dochodzenie „ważnym osiągnięciem w walce z korupcją”. Twierdzenie to nie ma jednak uzasadnienia. Xi Jinping sprawuje władzę od 14 lat, ale jego tak zwana walka z korupcją nigdy nie była prawdziwa – zawsze była przykrywką dla politycznych czystek i przejmowania władzy, zwłaszcza w odniesieniu do kontroli nad wojskiem.

KPCh od dawna kieruje się maksymą byłego przywódcy KPCh Mao Zedonga: „Władza polityczna wywodzi się z lufy karabinu”. Ktokolwiek kontroluje wojsko, ten ma prawdziwą władzę.

Przykładowo Xi aresztował Xu Caihou i Guo Boxionga, byłych wiceprzewodniczących CKW, odpowiednio w 2014 i 2015 r., aby ograniczyć wpływ wojskowy swojego poprzednika Jiang Zemina.

Podczas XX zjazdu partii w 2022 r. Xi zapewnił sobie bezprecedensową trzecią kadencję i powołał siedmioosobową CKW: siebie jako przewodniczącego, wiceprzewodniczących Zhanga Youxia i He Weidonga oraz członków Li Shangfu, Liu Zhenli, Miao Hua i Zhang Shengmina.

W ciągu kilku miesięcy Xi rozpoczął szeroko zakrojoną czystkę w wojsku, począwszy od Wojsk Rakietowych, Wydziału Rozwoju Uzbrojenia i głównych państwowych przedsiębiorstw obronnych. Wiele wysokich rangą generałów, uważanych za zwolenników Zhang Youxii, straciło stanowiska, w tym członek CKW i były minister obrony Li Shangfu.

Tymczasem dramatyczne działania Xi – w tym siłowe usunięcie emerytowanego byłego przywódcy partii Hu Jintao z XX zjazdu partii przed kamerami zagranicznych mediów, nagła, tajemnicza śmierć emerytowanego premiera Li Keqianga zaledwie siedem miesięcy po ustąpieniu ze stanowiska w 2023 r. oraz surowy wyrok 18 lat więzienia dla krytyka czerwonych książąt Ren

Zhiqianga pod zarzutem korupcji – sprawiły, że Zhang poczuł zbliżające się niebezpieczeństwo i konieczność podjęcia środków zaradczych.

W lipcu 2024 r., podczas trzeciego plenum KPCh, krążyły plotki, że Xi nagle zachorował i trafił do szpitala. Zhang sprzymierzył się z niezadowolonymi starszymi członkami partii, książętami i wojskowymi, aby kontratakować.

Do listopada tego samego roku Zhang usunął drugiego najbardziej zaufanego generała Xi, członka CKW Miao Hua. W październiku 2025 r. Zhang usunął głównego sojusznika Xi w wojsku, członka Biura Politycznego i wiceprzewodniczącego CKW He Weidonga. Trzecim osiągnięciem Zhanga było skuteczne usunięcie wysokich rangą oficerów awansowanych przez Miao i He. Do czasu czwartego plenum w tym samym miesiącu prawie wszyscy lojalni Xi wojskowi zniknęli.

W tym momencie Zhang skutecznie kontrolował Chińską Armię Ludowo-Wyzwoleńczą (ChALW), podczas gdy Xi stracił rzeczywistą władzę. Jednak aby utrzymać autorytet KPCh, Zhang pozwolił Xi czasowo zachować tytuły sekretarza generalnego, przewodniczącego i szefa CKW. Usunięcie najwyższego rangą przywódcy wymaga przekonujących argumentów, w przeciwnym razie zostanie to odebrane jako zamach stanu i może wywołać gwałtowny opór, a tym samym zburzyć rządy partii.

Xi, nie chcąc pogodzić się z pozbawionym znaczenia dowództwem wojskowym i obawiając się, że Zhang ostatecznie wystąpi przeciwko niemu, czekał na okazję, aby uderzyć pierwszy. Według źródeł zaznajomionych z sytuacją, Xi wykorzystał siły podlegające jego protegowanemu Wang Xiaohongowi, ministrowi bezpieczeństwa publicznego, aby zadać decydujący cios Zhangowi i Liu Zhenli i schwytać ich. Aby zapobiec reakcji sojuszników Zhanga, Xi pospiesznie ogłosił publicznie ich upadek, tworząc fakt dokonany.

Pierwotny siedmioosobowy skład CKW z 2022 r. został

zredukowany do Xi i Zhang Shengmina. Biorąc pod uwagę głęboką paranoję Xi, nie może on w pełni ufać nawet Zhang Shengminowi, chociaż ten ostatni jest podobno członkiem frakcji politycznej Xi z siedzibą w Shaanxi, rodzinnej prowincji Xi.

Walka między Xi a Zhangiem Youxia to tylko najnowszy rozdział w stuletniej historii śmiertelnych walk wewnętrznych w KPCh.

Trwające walki o władzę

Od momentu powstania w 1921 r. pod wpływem Związku Radzieckiego KPCh charakteryzowała się gwałtownymi konfliktami wewnętrznymi. Od pierwszego przywódcy Chena Duxiu, który został wykluczony z partii w 1929 r., po Xi Jinpinga, walki o władzę nieustannie prowadziły do czystek, tortur, a czasem nawet śmierci.

Mao Zedong ma niesławny cytat: „Bitwa z niebem jest nieograniczoną radością, toczenie walki z ziemią jest nieograniczoną radością i zmagania z ludzkością są nieograniczoną radością".

Przed przejęciem władzy Mao wykorzystał brutalną kampanię „naprawy stylu pracy" w Yan'an (1941-1944) do wyeliminowania rywali poprzez tortury i wymuszone zeznania, zapewniając sobie absolutną kontrolę. Podczas swoich 27 lat u władzy (1949-1976) przeprowadził falę kampanii, które zniszczyły lub zabiły wielu wysokich rangą oficjeli, w tym wybranych następców Liu Shaoqi i Lina Biao, a także długoletnich sojuszników wojskowych Penga Dehuai i He Longa.

Czystki polityczne rozpoczęły się natychmiast po śmierci Mao. Wyznaczony przez niego następca Hua Guofeng w ciągu kilku tygodni aresztował „bandę czworga" – cztery najbardziej wpływowe osoby w tamtym czasie, w tym Jiang Qing, wdowę po Mao – przy wsparciu starszyzny KPCh. Jiang Qing popełniła samobójstwo w swojej rezydencji w Pekinie w maju 1991 r.

Hua i jego następcy – Hu Yaobang i Zhao Ziyang – zostali obaleni przez Deng Xiaopinga.

Jiang Zemin usunął braci Yang z Chińskiej Armii Ludowo-Wyzwoleńczej – Yang Shangkuna, byłego wiceprzewodniczącego CKW, i Yang Baibinga, sekretarza generalnego CKW – aby zapewnić sobie kontrolę nad wojskiem, a także sekretarza partii w Pekinie Chen Xitonga, którego uważał za rywala politycznego.

Xi, który zastąpił Jianga, w 2012 r. został najwyższym rangą przywódcą KPCh. Rządy Xi charakteryzowały się nieustannymi walkami o władzę prowadzonymi w imię kampanii antykorupcyjnych, zwłaszcza od czasu jego trzeciej kadencji w 2022 r.

Xi usunął ponad 160 generałów podczas swoich dwóch pierwszych kadencji i kolejnych 133, w tym Zhanga Youxia i Liu Zhenli, podczas trzeciej kadencji – znacznie więcej niż liczba generałów poległych w wojnach, konfliktach wewnętrznych i rewolucji kulturalnej łącznie od czasu powstania ChALW w 1927 r. Jest to bezprecedensowe w historii KPCh i światowej historii wojskowości.

Walka na śmierć i życie w KPCh osiągnęła obecnie skrajny poziom. Tak zwane czystki antykorupcyjne Xi sprawiły, że prawie 300 generałów stało się jego osobistymi wrogami. Ich sieci powiązań i zwolennicy są siłami najbardziej anty-Xi w partii, czekającymi na każdą okazję do wyrównania rachunków.

Obrona władzy KPCh nikogo nie pozostawia bezpiecznym

Nieustanne walki o władzę Xi Jinpinga zraziły obecnie prawie wszystkie główne frakcje w KPCh: starszych członków KPCh pierwszej generacji, książąt drugiej generacji, frakcję Komunistycznej Ligi Młodzieży oraz tak zwaną grupę reform

i otwarcia. Zwrócił się nawet przeciwko prawie wszystkim aktywnym generałom, których osobiście awansował.

Komu Xi nadal ufa i kto nadal ufa jemu?

Ostatecznie Xi ryzykuje całkowitą izolację – porzucenie przez sojuszników, brak lojalnych zwolenników – i zmierzenie się z ponurym losem.

Xi doszedł do tego punktu w imię „obrony partii”.

Zhang Youxia postąpił tak samo.

Dopóki przywódcy KPCh trzymają się celu utrzymania władzy partii i nadal wyznają filozofię walki Mao, skazani są na niekończące się wewnętrzne walki na śmierć i życie. Żaden przywódca nie może czuć się naprawdę bezpieczny.

Refleksje końcowe

Prawdziwa droga naprzód dla Chin leży w przyjęciu uniwersalnych wartości: wolności, demokracji, praw człowieka i praworządności. Oznacza to stawianie ludzi na pierwszym miejscu, szanowanie każdego życia i budowanie systemu opartego na tradycyjnych chińskich zasadach harmonii i jedności.

Tylko wtedy przyszli chińscy przywódcy przestaną codziennie obawiać się o życie swoich rodzin. Tylko wtedy najwyższa władza będzie mogła zostać przekazana w sposób pokojowy, legalny i przewidywalny – bez ciągłego strachu przed zamachami stanu. Przywódcy sprawujący władzę nie będą się obawiać czystek po ustąpieniu ze stanowiska, a emerytowani przywódcy będą mogli spokojnie cieszyć się jesienią życia.

Generał Zhang Youxia, obecnie w wieku ok. 75 lat, spędził życie, służąc KPCh – ryzykując życie na polach bitewnych – a mimo to jego los pozostaje nieznany.

Ta tragiczna lekcja powinna skłonić każdego przyszłego

przywódcę do głębokiej refleksji.